

**Medicae Facultatis Decani Io. Hadriani Slevogtii ... invitatio ad
dissertationem inauguralem de Gentiana, cui præmittitur prolusio de
Bandura Ceylonensium ... die XXXI Decembris M DCC XIX.**

Contributors

Slevogt, Johann Adrian, 1653-1726.
Weber, Johann Andreas, 1696-

Publication/Creation

Jenae : Literis VVertherianis, [1719]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/c9xc3vuh>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

Q. D. B. V.

MEDICÆ FACULTATIS DECANI

IO. HADRIANI SLEVOGTII

D. ET P. P.

INVITATIO

AD

DISSERTATIONEM INAUGURALEM

DE

GENTIANA

CVI PRÆMITTITVR

PROLVSIO

DE

BANDVRA CEYLONENSIVM

P. P.

DIE XXXI DECEMBRIS M DCC XIX.

IENÆ

LITERIS VVERTHERIANIS.

C. D. A. N.

MEDICAE FACULTATIS DECANI

IO. HADRIANI SLEVOGT

D. P. P.

INVITATIO

AD

DSSERTATIONEM IN ACADEMIA

DE

GENITIVIS

QUI PERMITTITUR

PROFUSO

DE

BANDYRA CEYLONENSIVM

E. F.

DIE XXII DECEMBRIS MDCCLXII

LEWNE

LITERIS VESTRARIANIS.

Q. D. B. V.

MEDICÆ FACULTATIS DECANVS
BENEVOLO LECTORI

S. P. D.

Cum clarissimus & summorum in Medicina honorum dignissimus Candidatus

JOANNES ANDREAS *Weber*/

Mario-Insulatus Prussus.

propter lugubrem familiæ suæ statum, domum properare coactus, cœptam, de GENTIANA *inauguralem Dissertationem plenius*, ut par erat, elaborare, & præter unicam officinalem, reliquas non contemnendas species explicare, simulque ab omnibus aliis plantis, hæctenus absque caractere nomen usurpantibus, segregare haud potuerit, credidi, me non æque operam perditurum esse, si in præsentia Prolusionem invitationi ad solennem disputandi actum editurus, unam ex suspectis gentianis in medium protraherem.

Vocatur ea ab incolis Insulæ Ceylon BANDURA, ab Europæis autem hominibus, opimam ibi mercaturam venantibus, ob singulares suas & eximias proprietates, *Planta mirabilis & destillatoria* salutatur: quia ex aëre & terra haustam humiditatem in appensu vasa coriacea, sive *folliculos*, perperam siliquas a nonnullis vocatos, stillat.

Hanc D. Paulus Ammannus equidem inter species gentianæ Indicæ, Charact. plant. p. 195, retulit, & talem eam esse, ex *capsulis & seminibus*, gentianæ conformibus, *paterre* scripsit, Rajumque permovit, ut cap. 3, sect. 1, lib. 15, tom. 1, Histor. plant. p. 721, ipsi ultimum inter gentianas locum assignaverit: alius autem Medicus, teste celeberr. Valentini, Mus. Museor. tom. 2, p. 79, haud vulgarem in re botanica experientiam crepans, eam *satyriis* annumeravit. Jacobus Breynius ipsi in Prodomo, p. 18, *Monorchidis & Priapi vegetabilis* nomen dedit, & vel ipsum *Thuris limpidi folium*, vel eidem simillimum esse statuit. Verum, si quatuor istas figuras, quarum primam ac secundam Ammannus, ex dicto prodromo Breynii, Ephemeridum German. Dec. 2, anni 1, obs. 23, inter pag. 58 & 59 reposuit, & tertiam, a D. Herm. Nic. Grimm, ejusd. anni observationi 146, p. 363 præfixam; quartamque, in laudato Museo extantem, consideramus, nullibi genuinas gentianæ vel satyrii notas, aut convenientiam cum thuris folio, apud J. Bauhinum & Chabræum visendo, deprehendimus. Prima enim icon unicum tantum folium Banduræ, folliculi *ὐδοφόρος*, operculo suo clausi, summitati per lingulam nervosam adhærens, & portioni radice tuberosæ incumbens, ostendit: altera vero easdem partes, sed inversas, & folliculum superius atque inferius apertum exhibet: tertia, verbis Grimmii, totius *planta formam cum fructu, flore & semine adividuum representat*, ubi
ex

ex radice, minime tuberosa, sed potius crassa, multifida, lateque per terram extensa, caulis exurgit, foliis longis, lilio convallium aut tulipæ similibus, & alternatim positis, inque tenuia & tortuosa ligamenta, sive lingulas, desinentibus stipatus, quorum extremis folliculi coriacei, teretes, sec. Ammannum, aliquando longitudinem pedis, & brachii crassitiem excedentes, operculisque tecti, non appenduntur, ut Breynius eos pingit, sed (quod tamen factu impossibile, lususque potius pictoris videtur) in aëre libero erecti, ceu nihil pendentes, basi sua insident. Ex fastigio caulis prodeunt ramuli, & ex his petioli, rotunda capitula, in flores *nudos, tetrapetalos rosaceosque* sese explicantia gestantes; ex quorum regione alius magnus ramus emergit, qui in calycibus trifoliis, aliquot fructus oblongos, ventricososque sustinet, quorum unus, sec. longitudinem fissus, substantiam, nuclei, vel clavæ figuram referentem, monstrat. Quarta, radice carens, quoad caulem, folia, flores & utriculos cum tertia fere convenit, sed loco fructuum, sine dubio, ex negligentia sculptoris, mera folia trifurca hederaceaque exhibet.

Ex hac descriptione liquet, quam difficulter quis cum Ammanno h. l. *capsulas & semina*, gentianæ conformia, aut satyrii speciem ostensurus, aut cum Breynio folliculum limpidissimo liquore foetum, cum priapo vegetabili, antiarthritico quidem, sed foetidissimo isto fungo, aut cum thuris folio, comparaturus sit, cum radix, flos & fructus Banduræ hisce conaminibus apertissime contradicant: nec etiam saluberrimus ejus usus, quem sanis pariter ac ægrotantibus præbet, permittat, ut porro egregia hæc planta ineptissima appellatione *des Teufels Baums* oneretur, quam (modo vera D. Valentini ex India redux Amicus narravit) Batavi ipsi ideo im-

posuerunt, quia folliculi ejus atro fusco colore, quo Caca-
dæmon pingi solet, præditi sunt.

Ut autem dignitas Banduræ prorsus eluceat, quicquid
nobis laudata Grimmii relatio scire concessit, verbotenus
huc transferemus: *Radix ex terra humorem attrahit (ad-
mittit) qui, beneficio radiorum solis, in plantam ipsam ascen-
dens, per caules & nervos foliorum defluit, & in hoc natu-
rali vase (folliculis) tandem reservatur, donec ad necessari-
um hominis usum adhibeatur. Receptacula bujus humoris,
quamdiu nondum ad extremam pervenerunt maturitatem,
superius operculo eleganter reecta sunt, quod interdum digi-
tis pressum diffilit, bancque dulcem, limpidam, amabilem,
confortantem, & frigidam aquam suppeditat; ita ut inter-
dum sex vel octo receptacula, plus minus tantum aque con-
tineant, quantum unius hominis sitim, cum maxima dele-
ctatione restringere possit. Interdum receptacula fere ple-
na sunt, interdum semiplena, & interdum plus vel minus
inest, nec etiam omnes eandem habent capacitatem; quod
proficiscitur a constitutione aëris, prout ille diu siccus, calidus,
vel humidus extiterit.*

Expositis hoc modo, quæ ad plantæ cognitionem per-
tinebant, mox usum medicum subjungit: *Radix adstrin-
gentis est facultatis. Herba frigefacit & humectat, &
potest succus, cum proprio destillato liquore expressus, inter-
ne usurpari ad febres ardentes, & externe ad inflammatio-
nes, crysipelas, & similia.*

Tandem locum natalem quoque nominat: *Crescit,
(scil. copiose) non longe a Colombo, que est metropolis in-
sula Ceylon, in humidis & umbrasis sylvis.*

Absoluto jam, quod nobis destinaveramus, penso, vi-
tæ atque studiorum decursum inclyti nostri Candidati bre-
vibus

vibus exponemus. Editus est in vitalem lucem in Borussia oppido Mario-Insula, A. O. R. MDCXCVI mense Majo, ab optimis parentibus, patre Dn. CHRISTIANO Weber/ Consule ibidem per plures annos, ut prudentissimo ita & meritissimo, nuperrime inter coelites recepto; Matre vero, honestissima matrona, BARBARA SOPHIA, nata WEDELIA: qui eum, statim ab incunabilis, pietatis & ingeniorum mortim principiis imbutum, quamprimum per ætatem licuit, manuactioni Collegarum fidelissimorum Scholæ patriæ commendaverunt: a quibus, succedente tempore, solida futuræ eruditionis fundamenta hausit, & præcipue per clarissimi viri, Dn. GEORGII Risten/ Rectoris meritissimi, singularem dexteritatem ita ad sublimiora studia præparatus fuit, ut anno M DCC XIII, d. 1 Aprilis, a magnif. Regimontanæ Academiæ Rectore, DD. JO. STEIN, Jcto & P. P. celeberr. in Civium literatorum numerum scribi, & postmodum ab excellentissimis Professoribus, & quidem in philosophicis, a Dn. GEORGIO SCHVLZIO, a D. D. JACOBO FINCKENAV autem, in physicis, botanicis, reliquisque medicinæ disciplinis, a D. D. GEORG Emmerich in institutionibus, a D. D. MELCHIORE PHILIPPO HARTMANNO in chymicis & metallurgicis, & a D. D. CHRIST. LVD. CHARISIO per ventilationem thesium physiologicarum, cum sperato successu, erudiri potuerit.

Elapso quadriennio, anno M DCC XVII, in nostræ Academiæ album, sub D. D. JO. CHRISTIANO SCHROEDERO, Pro-Rectore magnifico receptus, ab illustri & summe venerando Academiæ atque Facultatis suæ Seniore, D. D. GEORGIO WOLFFG. WEDELIO, Hered. in Svvarza, Com. Pal. Cæs. Sacr. Cæs. Maj. & Duc. Sax. Confil. Vinariense Aulico & Archiat. praxios ac chimiæ P. P. famigeratissimo, priva-

tim

tim pathologiam, therapeuticam, casusque Timæanos, publice autem theoremata, & morbos infimi ventris accuratissime explicanti sedulo adfuit. Nec minori assiduitate magnifici h. t. Pro-Rectoris, D. D. JO. ADOLPHI WEDELII, Consil. & Archiat. Sax. & theor. P. P. celeberrimi, Physicique Vinar. provincialis meritissimi, lectiones privatas pathologico-therapeuticas, de præscrib. formulis & methodo medendi, publicasque de morbis extern. & mulierum, atque physiologicas frequentavit. Hisce junxit D. D. JO. JAC. FICKII, Archiatri Sax. & Med. P. P. O. celeberrimi, solidissimas demonstrationes chymicas, chirurgicas, consultationes privatas ac privatissimas, una cum lectionibus physiolog. patholog. semiot. & practicis. Quibus etiam D. D. HERM. FR. TEICHMEIERI, Archiatri Hazfeld. Med. P. P. extraord. & Phys. exper. ord. celeberr. acroases physicas, anatomicas, chymicas, practicas & medico legales, measque botanicas & anatomicas, in cadavere foeminino publice institutas, superaddidit, cum dudum in patria virile secari viderit.

Ex quibus omnibus, per septennium strenue continuatis, tantos profectus eruditionis sibi acquisivit, ut in examinibus, a Candidatis subeundis, plenissime Facultati nostræ satisfecerit, ipsique propterea cathedra publica concessa fuerit. Disputabit, D. V. sub meo Præsidio, d. 5 Januarii, instantis novi anni: quem inauguralem actum ut magnificus Dn. Pro-Rector, Proceres Academiae, omniumque ordinum Hospites, & nobilissima Studiosorum corona splendidum reddere velint, est quod, nomine Collegii, officiose & amanter peto. P. P. sub sigillo Facultatis, d. 31 Dec. MDCCXIX.

(L. S.)